

ШУҒЛ ВА МУҲОЦИРАТ

...Ризқи худ соҳибхунар аз санг пайдо мекунад.

№12(389) / 02 августи соли 2023

Аз январи соли 1998 нашр мешавад.

Нашрияи Вазорати меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон

www.mehnat.tj

Rrohnamo@mail.ru

+992 93-483-36-36

Вазорати меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон

МУАРРИФИИ “СТРАТЕГИЯИ ТАНЗИМИ РАВАНДҲОИ МУҲОЦИРАТ ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН БАРОИ ДАВРАИ ТО СОЛИ 2040” БО ИШТИРОКИ НАМОЯНДАГони ВАО

21-уми июли соли 2023 дар Вазорати меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон мизи мудаввар вобаста ба мавзуи “Стратегияи танзими равандҳои муҳочират дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2040” дар ҳузори намояндагони ВАО муаррифӣ гардид.

Дар ин ҳамоиш Стратегияи танзими равандҳои муҳочират дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2040, ки 30 июни соли равон қабул гардидааст, муаррифӣ шуда, ҳамзамон аҳамияти Стратегия, мафҳум ва ҷанбаҳои татбиқи он мавриди баррасӣ қарор гирифт.

(Ниг. саҳ. 4-5)

«Стратегияи танзими равандҳои муҳочират дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2040 мақсад ва вазифаҳо, таҳлили вазъи кунунӣ, мушкилот, нишондиҳандаҳо, самтҳои асосӣ ва механизмҳои амалисозии сиёсати давлатии муҳочирати Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян мекунад».

(Аз “Стратегияи танзими равандҳои муҳочират дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2040”)

Ҳадамоти назорати давлатӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли: 231-49-19

РОТАТСИЯ

2

БАЪЗЕ ХУСУСИЯТҲОИ ҶОЙИВАЗКУНИИ КАДРҲОИ РОҲБАРИКУНАНДА

РОҲНАМОЙ

3

ИНТИХОБИ ҚАСБ - КОРИ ШАҲСИИ ИНСОН

ҲУНАРМАНД

6

САЙИДОИ НАСАФӢ - ТАРҒИБГАРИ ҲУНАР

ЭЪЛОН

7

ОЗМУНИ ХАДАМОТИ МУҲОЦИРАТ

КАФОЛАТИ БЕХАТАРӢ МУҲИМ АСТ

Ба наздикӣ муовини раиси вилояти Хатлон Акрам Сулаймонзода бо муовини якуми директори генералии муассисаи давлатии бучетии “Маркази бисёрсоҳавии муҳоҷират” дар шаҳри Москва Олег Нуждин вохӯрд.

Дар мулоқот сардори Раёсати Хадамоти муҳоҷират дар вилояти Хатлон Баҳодурҷон Азиззода ва роҳбари намоёндагии Муассисаи давлатии бучетии “Маркази бисёрсоҳавии муҳоҷират”-и шаҳри

Москва дар Ҷумҳурии Тоҷикистон Абдусатор Нозимов ширкат доштанд.

Зимни суҳбат Олег Нуждин гуфт, “аз инбаъд муҳоҷирони

тоҷик метавонанд дар Душанбе ҳуҷҷатҳои худро омода намуда, ба Россия сафар кунанд. Ҳамчунин мо имкон дорем, ки дар ин ҷо фаъолият карда, барои мутахассис-

сонӣ тоҷик дар Россия кор пайдо кунем”.

Акрам Сулаймонзода иқдоми кушодани намоёндагии маркази номбурдари амали нек арзёбӣ намуда, иброз дошт, ки барои мо муҳим бехатарии шаҳрвандони тоҷик дар қаламрави Россия мебошад.

Мавсуф афзуд, ки “агар шартномаҳо дар доираи қонунгузорӣ амалӣ гарданд, корфармоҳои рус кафолати бехатарӣ ва фароҳам овардани шароити иҷтимоии муҳоҷиронро дода тавонанд, мо дастгириро кумаки худро дар ҷалби муҳоҷирон барои кор дар Россия расонида метавонем”.

Б. АЗИЗЗОДА

БАЪЗЕ ХУСУСИЯТҲОИ ҚОЙИВАЗКУНИИ КАДРҲОИ РОҲБАРИКУНАНДА

Концепсияи сиёсати давлатии кадрҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 декабри соли 2008, №582 тасдиқ карда шуд, яке аз афзалиятҳои сиёсати давлатии кадрҳо - ноил гардидан ба ҳадафҳои стратегияи кишвар, ташаккули системаи муосири идоракунии ҳайати кормандон дар тамоми сатҳҳо ва таъмини сиёсати ягонаи давлатии кадрҳоро муайян намуд. Мақолаи зер дар ҳамаин хусус.

Мувофиқи банди 4.17 Барномаи татбиқи Концепсияи сиёсати давлатии кадрҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2009-2017 қорӣ намудани низоми самараноки ротатсияи кадрҳо пешбинӣ карда шуда, дар қорҷубаи он соли 2011 дар низоми хизмати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади истифодаи самараноки иқтисодии касбии хизматчиёни давлатӣ ва пешгирии аз зуҳуроти коррупсионӣ ва бархурди манфиатҳо технологияи нави кадрӣ роҳандозӣ гардид. Бо ин мақсад бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 майи соли 2011, №1074 Қоидаҳои баргузори қойивазкунии (ротатсияи) кадрҳои роҳбарикунандаи хизмати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тасвӣ расида, дар асоси он қойивазкунии кадрҳои роҳбарикунандаи хизмати давлатӣ амалӣ гардид.

Бо гузашти солҳо дар заминаи таҷрибаи татбиқи ва натиҷагирӣ аз амалияи ин технологияи кадрӣ соли 2019 санади танзимкунандаи ротатсия дар таҳрири нав қабул шуд. Ҳоло

қойивазкунии кадрҳои роҳбарикунандаи хизмати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи муқаррароти Қоидаҳои баргузори қойивазкунии (ротатсияи) кадрҳои роҳбарикунандаи хизмати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 22 июли соли 2019, №1328 тасдиқ карда шудааст, сурат мегирад.

Кадрҳои роҳбарикунандаи хизмати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ин хизматчиёни давлатии сиёсӣ, хизматчиёни давлатии маъмурии категорияҳои олий, якум, дуюм, сеюм ва чорум буда, роҳбарии умумӣ ё бевоситаи мақомоти давлатӣ ё воҳидҳои сохтории онро анҷом медиҳанд. Яке аз хусусиятҳои қойивазкунии қоидаҳои мазкур ба кадрҳои роҳбарикунандаи категорияҳои олий, якум ва дуюми мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ татбиқи мегардад.

Қоидаҳои мазкур нисбат ба хизматчиёни давлатии сиёсӣ, хизматчиёни давлатии маъмурии категорияҳои сеюм, чорум, кадрҳои роҳбарикунандаи мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, кадрҳои роҳбарикунандае, ки то синни ниҳоии дар хизмати давлатӣ будани онҳо то ду сол мондааст, татбиқи намешавад.

Қойивазкунии (ротатсияи) кадрҳои роҳбарикунандаи хизмати давлатӣ ин бо риояи талаботи тахассусӣ таъин кардани кадрҳои роҳбарикунанда ба дигар мансаби баробари хизмати давлатӣ дар ҳамон мақомоти давлатӣ ё дар дигар мақомоти давлатӣ буда, бо мақсадҳои муайян ҷараён мегирад.

Муҳаққиқон мақсадҳои ротатсияи кадрҳои роҳбарӣ ба ду гурӯҳ-ташкилӣ ва ҳавасмандкунӣ ҷудо менамоянд. Дар асоси банди 3 Қоидаҳои

гузаронидани қойивазкунии (ротатсияи) кадрҳои роҳбарикунандаи хизмати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон қойивазкунӣ бо мақсади истифодаи самараноки неруи касбии хизматчиёни давлатӣ, таҳкими иқтисодии кадрҳои мақомоти давлатӣ ё воҳидҳои сохтории онҳо, иҷрои супоришҳои махсусан муҳими давлатӣ: тайёр кардани кадрҳои роҳбарикунанда, иваз шудани ҷои зисти доими кадрҳои роҳбарикунанда, таъин (интихоб) гардидани яке аз ҳамсарони дар хизмати давлатӣ фаъолияткунанда ба мансаб дар дигар маҳал ва пешгирии ҳолатҳои эҳтимолии содиркунии амалҳои коррупсионӣ ё бархурди манфиатҳо баргузор мешавад.

Қоидаҳои мазкур принсипҳои асосии қойивазкуниро муайян намудааст, ки онҳо қойивазкунӣ ба мансабҳои категорияҳои баробар бидуни озмун, қойивазкунии хизматчиёни давлатӣ ба мансабҳои давлатии мувофиқ, қойивазкунӣ бо назардошти риояи талаботи тахассусӣ ва натиҷаи кор, шаффоф ва холисона гузаронидани қойивазкунӣ ва таъмини кафолати ҳангоми баргузори қойивазкунӣ мебошанд.

Хизматчиёни ҳарбӣ ва мақомоти хифзии ҳуқуқ тибқи қонунгузори соҳавӣ ба қойивазкунӣ фаро гирифта мешаванд. Ҳамчунин, қойивазкунии хизматчиёни давлатие, ки таъини онҳо хусусияти дучониба дорад, бо риояи қоидаҳои мазкур амалӣ карда мешавад.

Қойивазкунии кадрҳои роҳбарикунанда бо қарори дахлдори роҳбари мақомоти давлатӣ дар панҷ сол як маротиба баргузор мешавад. Қойивазкунӣ дохилидоравӣ ва байнидоравӣ шуда метавонад.

Қойивазкунии дохилидоравӣ ин қойивазкунии кадрҳои роҳбарикунанда дар ҳамон

мақомоти давлатӣ аз як мансаб ба дигар мансаби баробар буда, байнидоравӣ ин қойивазкунии кадрҳои роҳбарикунанда аз як мақомоти давлатӣ ба дигар мақомоти давлатӣ ва аз як мансаб ба дигар мансаби баробар мебошад.

Қойивазкунӣ хусусиятҳои хоси худро дорад. Аз ҷумла ба маҳали дигар қойивазкуниро хизматчиёни давлатии маъҷуб, инчунин шахсоне, ки ба тарбияи кӯдакони синни то 14, нигоҳубини падар ё модари танҳо машғуланд, шахсоне, ки кӯдакони маъҷуб доранд ва ё дар таболат мебошанд, танҳо бо розигии онҳо баргузор карда мешавад.

Қойивазкунии занони ҳомила ва шахсони дар руҳсатӣ барои нигоҳубини кӯдак қарордошта, пас аз як соли аз руҳсатӣ баргаштани онҳо ҷараён мегирад. Дар маҳалҳои баландкӯҳ ва маҳалҳои дорой шароити номусоиди табиӣ, иқлимӣ ва экологӣ бошад, қойивазкунӣ метавонад то ба охир расидани муҳлатҳои муқарраргардида гузаронида шавад.

Бо хизматчиёни давлатие, ки таъини қойивазкунӣ қарор мегиранд, тибқи тартиби муқарраргардида шартнома (қарордод)-и меҳнатӣ баста мешавад.

Дар мақомоти давлатӣ ташкил ва баргузори қойивазкунӣ ба зиммаи хадамоти кадрӣ буда, онҳо вазифардоранд, рӯйхати кадрҳои роҳбарикунандаи мақомоти давлатиро, ки дар соли минбаъдаи тақвими ба қойивазкунӣ фаро гирифта мешаванд, таҳия намуда, онҳоро дар муҳлати як моҳ, то санаи баргузори қойивазкунӣ хабардор намоянд.

Ҳамасола мониторинги натиҷаи қойивазкуниро гузаронида, рӯйхати кадрҳои роҳбарикунандаро, ки дар соли қорӣ ба қойивазкунӣ фаро гирифта

шудаанд, ба роҳбари мақомоти давлатӣ пешниҳод мекунанд.

Дар ҳолати тағйир ёфтани уҳдадорҳои мансаби шахсони ба қойивазкунӣ фаро гирифташуда онҳо ба курси тайёрии назариявӣ ва таҷрибавӣ тақмили ихтисоси мутобиқ ба вазифаҳои воҳиди сохтории нав ҷалб карда мешаванд.

Хароҷот барои шахсоне, ки тибқи қойивазкунӣ ба маҳалли дигар фиришода шудаанд, ҷуброн мегардад. Дар сураате, ки дар ҷои қорӣ нав ба хизматчиёни давлатӣ ва аъзои оилаи ӯ манзили истиқоматӣ ҷудо карда нашавад, манзили ишғолнамудаи онҳо дар хонаҳои фонди манзили давлатӣ нигоҳ дошта мешавад.

Роҳбарони мақомоти давлатӣ барои баргузори қойивазкунӣ масъулияти шахсӣ дошта, баҳсҳои вобаста ба гузаронидани қойивазкунӣ аз ҷониби роҳбари мақомоти давлатӣ якҷоя бо кумитаи иттифоқи касаба, мақомоти болоӣ, мақоми ваколатдори соҳаи хизмати давлатӣ ё бо тартиби судӣ ҳал карда мешаванд.

Ҳабибулло РАҲИМОВ,
муовини сардори раёсат-
сардори шуъбаи кадрҳо ва
корҳои махсуси
раёсати ҳуқуқ ва сиёсати
кадрҳои ВММША ҶТ

ИНТИХОБИ КАСБ - КОРИ ШАХСИИ ИНСОН

Барои интихоби дурусти касб ин маслиҳатҳои одиро риоя кунед. Фикр кунед, ки шумо аз касби ояндаатон чӣ мехоҳед. Муайян кунед, ки шумо кӣ шудан мехоҳед, чӣ кор кардан мехоҳед, дар куҷо зиндагӣ хоҳед кард, ба чӣ ноил шудан мехоҳед, дар кадом соҳа кор ва фаъолият кардан қолиб хоҳад буд, кадом тарзи ҳаётро ба нақша гирифтаед, маоши баланд то чӣ андоза муҳим аст ва бисёр чизҳои дигар.

Шавқ инсонро ба азхудкунии дониш водор месозад, ҷаҳонбинии ӯро васеъ мекунад, барои бартараф намудани монеаҳо, ки дар роҳи аз худкунии касб ба амал меояд, ёрӣ мерасонад. Масалан, агар шумо аз бозихи компютерӣ лаззат баред, метавонед тарроҳи бозӣ ё барномасоз шавед. Агар шумо рассомӣ ё расм-

каширо дӯст доред, шумо метавонед касби дизайнер ё меъморро омӯзед. Агар шумо ба варзиш машғул шуданро дӯст доред, дар бораи таълими тренерӣ фикр кунед. Агар шумо ба фанни химия майл дошта бошед, дар оянда шумо метавонед дорусоз ё духтур шавед.

Санҷишҳои роҳнамоии касбӣ як воситаи хеле муфид барои кумак дар интихоби касби оянда мебошанд. Онҳо барои ба таври объективӣ баҳо додан ба майлу қобилият ва манфиатҳои мадад мерасонанд ва бо назардошти хусусиятҳои инфиродӣ ба шумо касби мувофиқро интихоб мекунад. Санҷишҳои роҳнамоии касбӣ тақрибан дар ҳама гуна маҷмуаи маъмули санҷишҳои психологӣ мавҷуданд. Аммо, ба ҳар ҳол, беҳтар аст, ки инкорро ҳангоми машварат бо равоншинос ё мутахассис оид ба роҳнамоии касбӣ анҷом диҳед. Вай барои аз натиҷаҳои ба даст овардашуда хулосаҳои дурусттар баровардан ёрӣ мерасонад.

Инчунин, вазъи саломатии худро ба назар гиред ва ҳатман бо духтур мас-

лиҳат кунед, то касbero, ки бо сабабҳои саломатӣ бароятон хилофи он аст, интихоб накунад. Надонистан ё нодонида гирифтани баъзе хусусиятҳои ҷисмонӣ ва бо надонистан ва ё кам баҳона додан ба баъзе хусусиятҳои ҷисмонӣ ва вазъи саломатӣ яке аз дастурҳои бардурӯғ ҳангоми интихоби касб аст.

Дар айни замон, барои гирифтани касбҳои муайян зиддиятҳо зиёданд. Дар бораи коре, ки саломатии касро бадтар гардонад, орзу кардан беақлона аст. Дар баъзе мавридҳо хусусиятҳои саломатӣ метавонанд монеаи бартарафнашаванда барои дарёфти кори мушаххас гарданд. Масалан, бо дили бемор шумо сарнишин (лётчик) шуда наметавонед, аллергияҳо дар касбҳои кимиёвӣ ё сартарош кор кардан наметавонанд. Аз ин рӯ, донишманди тамоми хусусиятҳои ҳолати саломатӣ ва зиддиятҳои соҳаҳои муайяни фаъолият зарур аст. Аксар вақт волидон ба дӯстон ба интихоби касби оянда таъсир мерасонанд. Фақат фикри онҳоро ғӯш кардан мумкин, аммо интихоби касб кори шахсии шумост ва ҳеч кас

ба ҷои шумо умри шуморо аз сар гузаронида наметавонад.

Албатта, ҳодисаҳои ҳастанд, ки дар як оила якчанд насл дар соҳае бо муваффақият кор мекунад. Аммо агар одам ба касбу кори муайян майлу қобилият надошта бошад, пас ӯ ҳаргиз мутахассиси баланддараҷаи шуда наметавонад. Аз ин рӯ, аз ҳама муҳим ҳангоми интихоби касб ин аст, ки майлу қобилият ва шавқу рағбати шумо, инчунин, талабот ба ихтисоси интихоб шуда дар бозори

меҳнат ба назар гирифта шавад. Меъёри дурустии қарор эҳсоси қаноатмандӣ ва шодӣ хоҳад буд. Дар ин сурат кор фаъолияти дӯстдоштаи шумо мегардад ва на танҳо қаноатмандии маънавӣ, балки моддиро ҳам меорад. Ба шумо дар роҳи душвори худмуайянкунии касбӣ муваффақият орзу мекунем.

Г.Ё. АМИРШОЕВА,
мудир бахши
робитаҳои байналмиллалӣ
ва ҷамъиятии МД «МҶРК»

ХИРАДИ ВОЛО

Имрӯз тавачҷуҳи ҷомеа, баҳусус насли наврас ба китоб бештар гардидааст, ки ин башарофати иқдоми Асосгузори сулҳу ваҳдат – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон роҳандозӣ гардидани озмуни ҷумҳуриявӣ “Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст” мебошад. Озмуни мазкур таи чанд сола, ки баргузор мегардад, боиси он шуд, ки ҷомеа рӯ ба китобу китобхона орад. Аксари сокинони кишвар ба мутолиаи китоб машғуланд ва хуб дарк намуданд, ки танҳо тавассути китобҳои метавон ҷаҳонбинии васеъ ва хиради волоро соҳиб шуд.

Бинобар ин, ғайр аз гардонидани захираи китобхонаи муассисаи таҳсилоти касбӣ ва миёнаи умумӣ аз ҳисоби китобҳои адабӣ ва классики муосир ва адабиёти ҷаҳон вазифаи аввалиндараҷаи китобдор ба шумор меравад.

Дар ин росто китобдорро зарур аст, ки барои ғайр аз гардонидани захираи китобхона талош варзад, то ки талаботи хонандагонро ба китоб қонеъ намояд.

Барои ин метавон пеш аз ҳама аз маблағҳои аз ҳисоби иҷораи китобҳои дарсӣ ворид шуда барои харидории китобҳои нави бадеӣ истифода бурд.

Гузашта аз ин, дар ҳамкорӣ бо кумитаи АВО, падару модарон ва шахсони саховатпеша, шогирдонии хатмкардаи муассиса ва омӯзгорон метавон фонди китобхонаро ғайр гардонд.

Инчунин, ташкил намудани вохӯри бо адیبон метавонад ба ғайр аз гардонидани захираи китобхона муфид бошад.

Воқеан, китоб, хониш ва дониш дар рушди ҷомеаи инсонӣ нақши калидӣ доранд. Ин

омилҳо дарахти андегари ахлоқи инсонро баробар месозанд. Бо тавачҷуҳ ба аҳамияти китобу китобдорӣ бо Пешвои миллат ҳар сол 4-уми сентябр ҳамчун Рӯзи китоб дар ҷумҳури бошукӯҳи хоса таҷлил мешавад.

Ин иқдоми Сарвари давлат меҳру муҳаббат ба китоб ва завқи китобхониро дар ҳаёти сокинони кишвар дубора эҳё намуд, мақоми онро дар тавсеа ва рушди фарҳанги милли ба унвони воситаи таъсирбахшу қороманда баланд бардошт.

Муҳаббат ва эътиқод ба китоб муҳаббат ва эътиқод ба дониш ва хирад аст. Наврасону ҷавонони мо ҳар қадар китобдӯсту китобхон бошанд, ҳамоно қадар фаъол ва баҷомеа нафърасон хоҳанд шуд.

Фузайлиддин СУЛТОНОВ,
омӯзгори фанни физикаи МДТ
"Литсейи касбии техникаи ноҳияи Айни",
Ҳусейн КАРИМОВ,
ҷонишини директори МТМУ рақами 37

СУОЛ-ПОСУХ

Суол: рухсатии меҳнатӣ дар соли якуми корӣ кай ва чанд рӯз дода мешавад?

Посух: дар асоси муқаррароти моддаи 104 Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон рухсатии меҳнатӣ (асосӣ ва иловагӣ) барои соли аввали корӣ на барвақттар аз 11 моҳи корӣ аз ҷониби корфармо дода мешавад.

То ба итмом расидани 11 моҳи корӣ корфармо уҳдадор аст бо хоҳиши корманд ба ӯ дар ҳолати зерин рухсатии меҳнатӣ пешниҳод намояд: ба занон пеш аз рухсатии ҳомиладорӣ ва таваллуд ё баъд аз он, ба кормандони синни то ҳаҷдаҳ, ба кормандоне, ки бо тартиби гузариш ба кор қабул карда шудаанд, ба кормандоне, ки мувофиқи хулосаи тиббӣ барои табобати санаторӣ-курортӣ роҳат доранд, ба кормандоне, ки дар ду (якчанд) ҷой кор мекунанд, агар рухсатии меҳнатиашон дар ҷойи кори асосӣ дар давраи то 11 моҳи корӣ аз рӯи дар ду (якчанд) ҷой кор кардан мувофиқ ояд, ба омӯзгорони муассисаҳои таълимӣ (сухан танҳо аз омӯзгорон меравад, на кормандони техникаи маъмурияи мактаб), ба иштирокиёни Ҷанги бузурги ватанӣ ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда, ба занон ва дигар шахсони дорои уҳдадорихи оилавӣ, ки дар тарбияи худ ду ва ё зиёда кӯдаки синни то чордаҳ ё

кӯдаки маъюби синни то ҳаҷдаҳ доранд, ба кормандоне, ки аз истеҳсолот ҷудо нашуда дар муассисаҳои таълимӣ таҳсилоти умумӣ (шуъбаҳои шабона), муассисаҳои таълимӣ таҳсилоти ибтидоӣ касбӣ, муассисаҳои таълимӣ таҳсилоти миёнаи касбӣ, муассисаҳои таълимӣ таҳсилоти махсус, муассисаҳои таълимӣ таҳсилоти олии касбӣ ва аспирантураҳо (шуъбаҳои шабона ва ғойбона) таълим мегиранд, дар дигар ҳолатҳои тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, шартномаи меҳнатӣ, созишнома ва шартномаҳои коллективӣ муайяншуда.

Ба хизматчиёни ҳарбие, ки ба эҳтиёт ҷавоб шудаанд ва бо тартиби муташаққилона ба кор фиристода шудаанд, рухсатии меҳнатӣ баъд аз гузаштани се моҳ дода мешавад.

Ба ғайр аз ҳолатҳои дар сархатҳои аз якум то нуҳуми қисми 2, қисмҳои 3 ва 4 моддаи 104 Кодекси меҳнат нишондодашуда рухсатӣ мутаносибан ба рӯзҳои дар давоми сол кор кардашуда, аммо на камтар аз 14 рӯзи тақвимӣ дода мешавад.

Яъне, қонунгузор барои кормандҳое, ки дар 9 сархати қисми 2, қисмҳои 3 ва 4 Кодекси мазкур имтиёз додааст, ки пеш аз 11 моҳ ин кормандон метавонанд рухсатии меҳнати худро ба пуррагӣ гиранд.

Агентии меҳнат
ва шуғли аҳоли

МУАРРИФИИ “СТРАТЕГИЯИ ТАНЗИМИ РАВАНДҲОИ МУҲОҶИРАТ ДАР ТОҶИКИСТОН

21-уми июли соли 2023 дар Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон мизи мудаввар вобаста ба мавзӯи “Стратегияи танзими равандҳои муҳоҷират дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2040” дар ҳузури намоёндагони ВАО муаррифӣ гардид.

Дар ин ҳамоиш Стратегияи танзими равандҳои муҳоҷират дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2040, ки 30 июни соли равон қабул гардидааст, муаррифӣ шуда, ҳамзамон аҳамияти Стратегия, мафҳум ва ҷанбаҳои татбиқи он мавриди баррасӣ қарор гирифт.

Гулнора Ҳасанзода, вазири меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии ҚТ зимни муаррифии Стратегияи мазкур изҳор дошт, ки бо мақсади ба танзим даровардани раванди муҳоҷират дар ҚТ Ҳукумати кишвар Стратегияи мазкурро қабул намуд, ки он тамоми самтҳои

сиёсати иҷтимоӣ-иқтисодии кишвар таҳия гардидааст.

Стратегияи мазкур дар шаш марҳила ва бори аввал дар доираи як Стратегияи танзими раванди тамоми намудҳои муҳоҷирати аҳоли (муҳоҷирати меҳнатӣ, муҳоҷирати хориҷӣ, муҳоҷирати дохилӣ, муҳоҷирати экологӣ, гуразегон ва панноҳандагон) амалӣ карда мешавад.

Гузaronидани таҳлили санадҳои меъёрии ҳуқуқии амалкунанда дар самти муҳоҷирати аҳоли ва ворид намудани тағйиру иловаҳо ба онҳо, таҳия ва ҷорӣ намудани механизми бақайдгирии электронии раванди

рони меҳнатӣ ба кишварҳои гуногуни олам яке аз ҳадафҳои асосии Стратегияи танзими равандҳои муҳоҷират дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2040 маҳсуб мешавад. Айни ҳол ба 13 давлат муҳоҷирони меҳнатӣ муташаккилона сафарбар мегарданд.

Бояд гуфт, дар суҳбати мизи гирд таваҷҷуҳи намоёндагони ВАО-ро бештар масоили вазъи кунунӣ ва мушкилоти асосӣ дар самти муҳоҷират ҷалб намуд ва вобаста ба ин масъала аксар андешаҳои соҳа баён доштанд. Дар ин росто гуфта шуд, ки сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муҳоҷират ҷузъи сиёсати иқтисодӣ ва иҷтимоии кишвар буда, маҷмуи чорабиниҳоест, ки ба танзим ва идоракунии давлатии равандҳои муҳоҷират нигаронида шудааст. Тоҷикистон ба мисли бисёр кишварҳои хориҷаи дуру наздик муҳоҷирати аҳолиро яке аз василаҳои рушди иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва инноватсионии кишвар медонад. Дар асоси ин, сиёсати давлатӣ дар самти муҳоҷират асосноккунии ҳадафҳо ва вазифаҳои асосиро, ки ба рушди устувори иқтисодӣ, таҳкими амнияти давлатии кишвар, таъмини шароити зарурӣ барои амалисозии ҳуқуқҳои муҳоҷирон, ҳифзи манфиатҳои миллӣ, урфу одатҳо, хусусиятҳои таърихӣ ва фарҳангии аҳолии Тоҷикистон мусоидат мекунад, пешбинӣ менамояд.

Афзуда шуд, ки дар баробари афзоиши аҳоли талабот ба ғизо, манзил, заминҳои кишоварзӣ, таъминоти об, иншооти энергетикӣ, инчунин ҷойҳои корӣ меафзояд. Афзоиши аҳоли, хусусан дар деҳот, дастрасӣ ба захираҳои камтар мекунад, зеро 93 фоизи ҳудуди Тоҷикистонро кӯҳистон ташкил медиҳад. Зичии аҳоли дар маҳалҳо ва водихо меафзояд ва афзоиши босуръати аҳоли фишорро ба бозори меҳнат вуъат дода, теъдоди муайяни одамонро бинобар набудани ҷойҳои корӣ, камбизоатӣ ва ғайра водор мекунад, ки ба хориҷи кишвар сафар намоянд.

Боиси қаноатмандист, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон расман 5 намуди муҳоҷирати аҳоли амал мекунад, ки аз рӯи онҳо ҳисоботи омо-

рии давлатӣ баргузор мешавад ва заминаи меъёрии ҳуқуқии дахлдор доранд. Инҳо муҳоҷирати меҳнатӣ ба хориҷа; муҳоҷирати дохилӣ (ихтиёрӣ); муҳоҷирати экологӣ; муҳоҷирати меҳнатии шаҳрвандони хориҷӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон; муҳоҷирати шахсонӣ гуруза ва панноҳҷӯянда ба Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд.

Илова ба ин, дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, барои муҳоҷирати меҳнатии наздисарҳадӣ, муҳоҷирати оилавӣ ва муҳоҷирати дастаҷамъӣ заминаи ҳуқуқӣ мавҷуд аст, ки то ҳол ба қадри кофӣ омӯхта нашудааст ва таъминоти ҳуқуқии онҳо тақмилро тақозо менамояд.

Ҳамзамон, дар Тоҷикистон ҷанбаҳои дигари равандҳои муҳоҷират, аз қабيلي шаҳришавӣ, муҳоҷирати байниминтақавӣ, муҳоҷирати дохилии ихтиёрӣ аз минтақаҳои кӯҳӣ ва сараҳоли ба водихо дорои заминҳои бекорхобидаи ҷумҳурӣ, кӯчонидани пай дар пай аз мавзӯҳои хавфи экологидошта ба ҷойҳои бехавф ба назар мерасанд,

аммо ҳаҷми ин равандҳо-ро бо муҳоҷирати меҳнатии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хориҷа муқоиса кардан номумкин аст.

Дар ҳамоиш таъвзеҳ дода шуд, ки вазъи баамаломанда ва миқёси муҳоҷирати дохилӣ баробарии минтақавии демографӣ ва тақсимо-ти оқилонаи аҳолиро дар саросари кишвар ҳалалдор месозад. Аз ҳад зиёд ҷойгиршавии аҳоли дар марказҳои хурди алоҳида ва агломератсияҳои шаҳрҳо, ки маҳдудияти иҷтимоӣ-иқтисодӣ, минтақавӣ ва инфрасохторию коммуникатсионӣ доранд, боиси зиёд шудани шумораи аҳолии онҳо, афзудани шиддати иҷтимоӣ ва фишорварӣ ба бозори меҳнат мегардад.

Аз ин рӯ, яке аз масъалаҳои мубрам барои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар марҳилаи кунунӣ таъмини муҳоҷирати беҳатар, бонизом ва қонунӣ маҳсуб мешавад. Маҳз намоёндагони ВАО низ дар ҳакин хусус ибрози назар карда, Стратегияи танзими равандҳои муҳоҷират дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2040-ро, ки дар он мақсаду вазифаҳо, таҳлили вазъи кунунӣ, мушкилот, нишондиҳандаҳо, самтҳои асосӣ ва механизмҳои амалисозии сиёсати давлатии

муҳоҷирати кишвар комилан муайян шудааст, ҳамаҷониба дастгирӣ намуданд.

Хабарнигори мо

муҳоҷирати дохилию хориҷиро фаро мегирад.

Дар чорабинӣ намоёндагони Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳоли ва дигар ниҳодҳои марбута иштирок намуданд. Гуфта шуд, ки Стратегияи танзими равандҳои муҳоҷират дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2040 иқдомоти муҳими иқтисодӣ-иҷтимоӣ барои Тоҷикистон ба шумор рафта, барои иҷроии ҳадафҳои Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 дар самти муҳоҷират, бо ба инобат гирифтани шароити имрӯзаи муҳоҷират, тамоилҳои мусбати устувор, рушди алтернативӣ, дурнамо ва

муҳоҷират дар сатҳи минтақаҳои ҷумҳурӣ, таъсиси Шӯрои ҷамъиятӣ дар Ҳадамоти муҳоҷират бо ҷалби мақомоти Ҳокимияти давлатӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва ғайриҳукуматӣ, тақмили низоми омодагии пеш аз сафари муҳоҷирони меҳнатӣ, таъсис додани Фонди иҷтимоӣ дастгирии муҳоҷирони меҳнатӣ ва аъзои оилаи онҳо, интишор намудани натиҷаи мониторинг ва арзёбии Стратегия ва ғайраҳо аз ҷумлаи чорабиниҳои муҳиме мебошанд, ки бояд дар доираи ин Стратегия амалӣ шаванд.

Дар чорабинӣ гуфта шуд, ки тақвият бахшидани раванди муташаккилона сафарбар кардани муҳоҷи-

БАРОИ ДАВРАИ ТО СОЛИ 2040” БО ИШТИРОКИ НАМОЯНДАГОНИ ВАО

АСОСҲОИ МЕЪЁРИ-ҲУҚУҚӢ

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи муҳоҷират» соли 1999 бо иловаҳо ва тағйироти минбаъда;
Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи муҳоҷират» соли 2002;
Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 8 октябри соли 1998, № 411 «Дар бораи Концепсияи сиёсати давлатии муҳоҷирати Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 9 июни соли 2001, № 242 «Дар бораи Концепсияи муҳоҷирати меҳнати шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хориҷа»;
Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29 майи соли 2010, № 277 «Дар бораи Концепсияи ҷалби ҳамватанони хориҷӣ ба сифати шарикони рушди Ватан» бо нақшаи чорабиниҳои дахлдор оид ба татбиқи Концепсияи мазкур,
Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 майи соли 2022, № 263 «Дар бораи Концепсияи рушди шуғли пурмаҳсули аҳоли дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2040» ва ғайраҳо.

СТРАТЕГИЯИ ТАНЗИМИ РАВАНДҲОИ МУҲОЧИРАТ ДАР ТОҶИКИСТОН БАРОИ ДАВРАИ ТО СОЛИ 2040

Стратегия унсури татбиқи сиёсати давлатии муҳоҷирати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дастбӯӣ ба ҳадафу вазифаҳои Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2040 махсус меёбад.
Таҷрибаи ҷаҳонӣ нишон медиҳад, ки дар сурати ҳалли се мушкилоти асосии зерин, ки бисёре аз давлатҳо дар соҳаи муҳоҷират рӯ ба рӯ мешаванд, метавон ба натиҷаҳои дилхоҳ ноил гашта, ҳам барои давлатҳои интиқолдиҳандаву қабулкунанда ва ҳам барои худи муҳоҷирон манфиати мутақобила ба даст овард:
1. Муайян намудани сиёсати муҳоҷирати давлатии мутасил, ҳадафманд ва муассир;
2. Таҳия ва татбиқи қонунгузорию муосири миллии дар соҳаи муҳоҷират ва рушди ҳамкороҳои байнидавлатӣ ва байнидоравӣ;
3. Ташкили идоракунии давлатии равандҳои муҳоҷират ва тақмили низоми ниҳодӣ.

ХУСУСИЯТИ ХОСИ СТРАТЕГИЯИ МАЗКУР

Бори аввал дар доираи як Стратегия раванди танзими тамоми намудҳои муҳоҷирати аҳоли (муҳоҷирати меҳнатӣ, муҳоҷирати хориҷӣ, муҳоҷирати дохилӣ, муҳоҷирати экологӣ, гурезагон ва паноҳандагон) амалӣ карда мешавад;
Татбиқи Стратегия дар шаш марҳилаи солҳои 2023-2025 (яқум), 2026-2028 (дуюм), 2029-2031 (сеюм), 2032-2034 (чорум), 2035-2037 (панҷум) ва 2038-2040 (шашум) амалӣ карда мешавад.

ДАР БОРАИ АМАЛӢ НАМУДАНИ ЯК ҚАТОР ЧОРАБИНИҲОИ АСОСӢ

Гузaronидани таҳлили санадҳои меъёрию ҳуқуқии амалкунанда дар самти муҳоҷирати аҳоли ва ворид намудани тағйир иловаҳо ба онҳо;
Таҳия ва ҷорӣ намудани механизми бақайдгирии электронии раванди муҳоҷират дар сатҳи минтақаҳои ҷумҳурӣ;
Таъсиси Шӯрои ҷамъиятӣ дар Ҳадамоти муҳоҷират бо ҷалби мақомоти ҳокимияти давлатӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва ғайриҳукуматӣ;
Тақмили низоми омодагии пеш аз сафари муҳоҷирони меҳнатӣ;
Таъсис додани Фонди иҷтимоии дастгирии муҳоҷирони меҳнатӣ ва аъзои оилаи онҳо; интишор намудани натиҷаи мониторинг ва арзёбии Стратегия ва ғайраҳо.

ТАДБИРҲОИ АНДЕШИДАШУДА ОИД БА ТАТБИҚИ СТРАТЕГИЯ

Бо мақсади муташаккилона сафарбар намудани ва ба касбомӯзӣ фаро гирифтани шаҳрвандон аз ҷониби вазорат корҳои муайяне анҷом дода шуданд, аз ҷумла аз ҷониби роҳбарият якҷанд ҷаласа ва вохӯриҳо анҷом дода шуданд:
3 феввали соли ҷорӣ мулоқот бо Вазирони меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии Федератсияи Россия, ки зимни сафари расмӣ ҳайати Федератсияи Россия ба Ҷумҳурии Тоҷикистон;
Ёддошти тафоҳум оид ба ҳамкории байни Вазорати меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Донишгоҳи давлатии Санкт-Петербурги Федератсияи Россия ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ба имзо расид.
26 июни соли 2023 ҷаласаи маҷозӣ бо иштироки масъулини Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати меҳнат ва ҳифзи иҷтимоии Федератсияи Россия, Роструд, дигар вазорату идораҳои дахлдори Федератсияи Россия ва роҳбарони як қатор ширкатҳои Россия баргузор гардид;
30 июни соли 2023 ҷаласаи ғайринабатии Гурӯҳи кории муштарак оид ба татбиқи муқаррароти Созишномаи байниҳукумати Тоҷикистону Россия оид ба ҷалби муташаккилонаи шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор шуд;
7 феввали соли 2023 дар шаҳри Душанбе ҷаласаи сеюми Гурӯҳи кории муштарак татбиқи Созишнома байни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Давлати Қатар оид ба танзими қувваи корӣ бо иштироки вазирони меҳнати ҳар ду кишвар доир гардид.
Инчунин бастании созишномаҳои ҳамкории бо якҷанд ширкатҳои Британия Кабир, Латвия, Литва, Руминия ва ғ.

Сохтори Стратегия ва Нақшаи чорабиниҳои марҳилаи яқум барои солҳои 2023-2025

- Стратегияи танзими равандҳои муҳоҷират аз 8 боб ва Нақшаи чорабиниҳои он барои солҳои 2023-2025 аз 66 банд иборат мебошанд:
- 1. МУҚАРРАТОИ УМУМӢ
- 2. ТАҲЛИЛИ ВАЗӢИ КУНУНӢ ВА МУШКИЛОТИ АСОСӢ ДАР САМТИ МУҲОЧИРАТ
- 3. РИСОЛАТ, ҲАДАФ ВА ВАЗИФАҲОИ СТРАТЕГИЯ
- 4. УСУЛҲО ВА ХУСУСИЯТҲОИ СТРАТЕГИЯ
- 5. АФЗАЛИЯТҲО ВА НАТИҶАҲОИ НОИЛШАВАНДА
- 6. МОНИТОРИНГ ВА АРЗӢБИ АМАЛИСОЗИИ СТРАТЕГИЯ
- 7. МАБЛАҒГУЗОРИИ СТРАТЕГИЯ
- 8. МУҚАРРАТОИ ХОТИМАВӢ

Нақшаи воситаҳои ахбори омма дар татбиқи Стратегия ва ИТТИЛОӢТОНИИ МУҲОЧИРОН ВА АЪЗОИ ОИЛАИ ОНҲО

- Гузaronидани корҳои фаҳмондадиҳӣ оид ба сӯғуртаи ҳаёт ва саломатии муҳоҷирони меҳнатӣ ва аъзои оилаи онҳо, ташкили корҳои фарҳангии маърифатӣ бо муҳоҷирон
- МУҚОВИМАТ БА МУҲОЧИРАТИ ҒАЙРИҚОНУНӢ ВА САВДОИ ОДАМОН
- Пешгирии ва иттилоотони аҳоли дар бораи хатарҳои муҳоҷирати ғайриқонунӣ тавассути баланд бардоштани маърифатнокии ҳуқуқии шаҳрвандон оид ба пешгирии муҳоҷирати ғайриқонунӣ;
- Таҳияи механизми байнидоравии мубориза бо муҳоҷирати ғайриқонунӣ ва савдои одамон
- ҲАЛЛИ МАСЪАЛАҲОИ МУҲОЧИРАТИ ЭКОЛОГӢ ВА ДОХИЛӢ
- Инъикоси рафти амалишавии муҳоҷирати экологӣ ва дохилӣ, таъсиси инфрасохтори зарурӣ, барқурдоршавии муҳоҷирон аз имтиёзоҳо

САЙИДОИ НАСАФӢ – ТАРҒИБГАРИ ҲУНАР

Сайидои Насафӣ аз барҷастатарин симоҳои адабиёти садаи XVII ва XVIII мелодӣ буда, бо мероси пурқимату арзишманди адабӣ ва афкори баланди инсонӣ дар таърихи адабиёти форсу тоҷик мақом ва манзалати шоиста дорад. Сайидо дар Насаф ё Қаршии кунунӣ зода шуда, дар шаҳри Бухоро таълим гирифта, зиндагонӣ кардаст.

Сайидо Насафӣ аз худ осори баландмазмуну рангини фаровон мерос гузоштааст, ки аз ҷумлаи дурдонаҳои таърихи адабиёти тоҷик ба ҳисоб меравад. Мероси адабии шоир, ки ба шакли куллиёт ва девони ашъор фароҳам омада, то замони мо расидааст, аз газалиёт, касидаву маснавиҳо, мухаммасу мусаддас, рубоӣёту қитъаҳо, асари тамсилии «Баҳориёт», «Шахрошӯб» иборат буда, 8500 байтро дар бар мегирад.

Ҳарчанд шоир дар офаридани газал, қасида, маснави, мусаддас, мухаммас, рубоӣ ва қитъа низ маҳорати баланд ва таъби нозук дошт, вале, асари тамсилии «Баҳориёт» ва «Шахрошӯб» шухрати суҳанвари Сайидоро боз ҳам афзун намуданд. Хусусан дар асари «Шахрошӯб» шоир касбу ҳунаро талқин, аҳли ҳунаро касибонро тараннум ва тарғибу ташвиқ намудааст. Дар асари мазкур шоир 212 намууди ҳунаро, ки дар замони Сайидо Бухорои амири мавҷуд буданд, ситоиш намуда, ба ҳар як касбу ҳунаро шеърро таронаҳоро эҷод кардааст. Ин гуфтор гувоҳ бар он аст, ки замони Сайидо давраи сабзиши шаҳрсозӣ ва тараққиҳои саноати ҳунаромандӣ ба ҳисоб мерафт.

Шоир ҳунароҳои даврони худро ситоиш ва омӯзиши онҳоро таъкид намуда, дар ин радиф суҳанро сарҳалқай ҳунароҳо медонад ва иброз

медорад, ки ҳар касе суҳанро эҳтиром дорад, соҳиби эҳтироми баланд мебошад. Аз ин рӯ, мегӯяд: «Сар ба пояш мениҳам ҳар кас суҳан мебарарад».

Сайидо тарғиби илму ҳунаро дар ашъори худ хеле барҷаста нишон дода, ба тасвири он диққати ҷиддӣ зоҳир менамояд. Ӯ инсонро ҳамеша дар такофӯи зиндагӣ дида, одамонро даъват менамояд, ки чун осие зи пайи обу дона бошанд.

**Рӯзӣ насиби кас ба
нишастан намешавад.
Бояд чу осие зи паси
обу дона рафт.**

Аз назари Сайидо ҳунаромандӣ ва эҷодкорӣ аз беҳтарин хусусиятҳои боифтихори инсон аст. Шоир таъкид менамояд, ки ҳунаро мушқилоти одамиро осон мекунад:

**Сайидо, марди ҳунароманд
аз тараддуд фориг аст,
Даст агар дар кор машғул
аст, по осуда аст.**

Боғбонӣ аз зумраи ҳунароҳои созанда буда, шахсе, ки ба ин ҳунаро майл дорад, ҳеч гоҳ ба касе муҳтоҷ наместонад.

**Рӯ намеорад ба хони ҳеч
кас соҳибхунаро,
Боғбон ризқи худ аз пушти
гулистон меҳӯрад.**

Шоир баракати ҳунаро дар талошу кӯшиш мебинад ва иншо намудааст, ки шахси ҳунароманд ризқи худро аз ҳар чое, ки меҳнат кунад, пайдо менамояд:

**Ҷӯи шир ояд бурун аз
кӯҳ баҳри Кӯҳкан,
Рӯзи худ мекунад соҳибхунаро
ҳосил зи санг.**

Сайидо беҳунариро дар чомеа як мушқилоти вазнин медонад ва барои беҳунарон дар зиндагӣ ҷойеро додан намехоҳад:

**Паймонае, ки бода
надорад шикастанист,
Дасте, ки нест масдари
эҷод бастанист.**

Шоир заргариро аз ҳунароҳои созанда дониста, ба ин навъи ҳунаро эҳтиром доштани худро таъкид месозад ва сифати заргарро чунин қаламдод менамояд:

**Ҳар ки як дам ҳамдами он
дилбари заргар шавад,
Санг гирад лаъл гардад,
хок гирад зар шавад.**

Шоир меъмориро аз зумраи ҳунароҳои волои замони худ дониста, таъкид месозад, ки шахр аз ҳунари меъмор ранг мегирад ва хусни зебо пайдо мекунад:

**Шӯхи меъморам ба олам
тарҳи нав андохта,
Аз пайи таъмир ҳарҷо
рафт чун боз сохта.**

Ҳатто гилкор ба назари шоир дар ободии шахр саҳмгузор аст ва тарғиби ин ҳунаро дар «Шахрошӯб» ба роҳ монда, мефармояд:

**Бо моҳи гилкори худ
гуфтам: «Туро ёрӣ кунам,
Ҳар кучо вайронае дорӣ
ту гилкорӣ кунам».**

Шоир яке аз аввалинҳоест, ки дар адабиёти тоҷик ҳунаро ва ҳунаромандиро тарғиб ва мавқеи арзандаи гурӯҳҳои истеҳсолкунанда-ро дар чомеа таъкид намуда, иттифоқ ва ҳамбастагии онҳоро хостор аст. Зеро табақаи ҳунаромандон ҳамчун бахшандаи ризқи мардум бояд дар чомеа соҳиби эҳтиром бошанд. Ӯ бо ин иқдом ба ҳаёти воқеии аҳли заҳмат наздик шуда, дар симои халқи ҳунароманд як қувваи созанда ва бунёдкорро ба мушоҳида мегирад.

Ҳунаро ва ҳунаромандӣ ва тарғиби он имрӯз ҳам дорои Аҳамияти бузурги иҷтимоӣ, иқтисодӣ мебошад ва дастгирӣ ин табақаҳои чомеа боиси пешравии зиндагӣ хоҳад шуд.

Аз шиносӣ бо ашъори Сайидои Насафи хулоса баровардан мумкин аст, ки шоир ҳунаро ва ҳунаромандиро дар эҷодиёташ васф намуда таъкид медорад, ки касбу ҳунаро инсонро аз мушқилоти зиндагӣ раҳой мебахшад.

Шеърҳои адиб ифтихори ҳунаромандонро аз касби худ баланд бардошта, ҷиҳати тарбияи насли наврас дар руҳияи омӯзиши касбу ҳунаро мусоидат менамояд.

ИНСОН - МЕЪМОРИ ХУД

**Ҳунаро ин сармои бузургест, ки онро бо
ягон сарват ва симу зар иваз кардан ва харида
намешавад. Ҳунаро ба инсон бузургӣ, шахомат
мебахшад ва ўро доимо болида нигоҳ медорад.
Ба зиндагӣ ҳусни зебоӣ мебахшад. Беҳуда на-
гуфтаанд: «Шаҳси боҳунаро - дарахти босамар».**

Барои шахси ҳунароманд ҳар як дақиқа ғанимат аст ва онро ҳамеша бо маврид истифода мебарад. Ҷаро ки ӯ аз дона хирман месозад, аз матоҷ чомеа медӯзад ва аз гул гулзор ҳосил мебинад. Ин аст, ки:

**Бе дарду ранҷ ганҷ муяссар намешавад,
Музди он гирифт, ҷони бародар, ки кор кард.**

Музди меҳнати кас, аз як тараф, маош бошад, аз тарафи дигар, омӯхтани ҳунаро аст. Албатта, ҳамаи ҳунароҳо ҳангоми омӯзиш душворие доранд, ранҷе доранд, ки касро озурда месозанд. Вале сарфи назар аз ин кас бо сабру таҳаммул рафтор карда, дунболи касби дӯстдошта равад, оқибат ҳунароманди бузург мешавад.

Омӯхтани ҳар як ҳунаро инсонро дар зиндагӣ воломақому соҳибтаҷриба ва бузургдил мегардонад. Ҳунароманди асил бо ҳунари зебоӣ худ дар ягон давру замон ба касе ё чизе эҳтиёҷ пайдо намекунад, дастнигар намегардад. Зеро ҳунаро як коргоҳи азимест, ки доимо ҳамсафари касони боистеъдод мебошад. Ҳунароманд ҳеч гоҳ ҷойи кор намеҷӯяд ва кучое, ки биравад, метавонад бо дастони ҳунарорезаш ризқу рӯзии худро пайдо намояд. Шаҳсе, ки устувори пайдевори ҳаёти худро меандешад, ҳамеша аз пайи омӯзиш ва ҳунаро қадам мегузорад.

Ҳар як инсон дар зиндагӣ меъмори худ аст ва аз худ метавонад шахси бузургеро пайдо созад. Ин бузургӣ ба хираду дониш ва ҳунари кас вобастагӣ дорад. Ҳунароманд ҳамеша кӯшиш менамояд, ки дар байни дӯстон, рафиқон ва умуман дар чомеа мавқеи худро дошта бошад, шогирдони хуб тайёр намояд. Ин байт беҳуда нест:

**Соҳибхунаро, ки ботамиз аст,
Дар дидаи мардумон азиз аст.**

Ҳунаро зебоии зиндагӣ, ганҷинаи пурганҷ аст ва ҳунароманд заргари бузургест, ки бо офаридҳои ҷолибаш мафтунгари дилҳои инсон маҳсуб мешавад.

Пас, бо раҳи ҳунаро бояд рафт, на бо раҳи дигар!

**М. ПИРАКОВА,
ҷонишини директор оид ба
таълиму тарбияи Литсейи касбии
хизмат ва туризм ш. Душанбе**

ЧИЛДУХТАРОН - МАКОНИ САЙРУ САЁҲАТ

Бозор СОБИР
САБУК

Кӯҳи вазнин сояҳо дорад сабук,
Шаҳси ман ҳамсояҳо дорад сабук.
3-осёби умр шуд мӯям сафед,
Чунки гарде дар ҳаво дорад сабук.

Обҳоро дида аз болои пул,
Ногаҳон шуд дидаам аз об пур.
Ман шиновар нестам, лек акси ман
Хушк дар дарё шино дорад сабук.

Мӯсафедонро ба ҳар ҷо дастрас
Доиман гар сӯтаи ҷӯб асту бас,
Мӯсафеди умри ман дар панҷааш
3-устухони ман асо дорад сабук.

Дар тани даҳсолагӣ афтам фурӯ,
Кӯдакию деҳа омад рӯ ба рӯ.
Кӯдакӣ аз ғозҳои хасраве
Риштаҳо дар по дорад сабук.

Даври хирманҳо гузашту ҳойҳо,
Монд бо мо ёди хирманҷойҳо.
Сӯи хирманҷойҳо беихтиёр
Мӯри чашмам рафтуо дорад сабук.

Ҳамчу кампири Назокат як қадам
Дил накӯчид аз деҳи кӯчидаам.
Дастӣ ларзони сафедораш маро
Аз лаби ҷарҳо дуо дорад сабук.

ДУРУСТ
НАВИСЕМ

Тадрис ги-
рифтан не, ду-
русташ - дарс гириф-
тан, тадрис кардан.
Ин нуқтаро дар ёд бояд
дошт не, дурусташ - ин нуқтаро
дар ёд бояд дошт: (нуқта-маъно,
нуқта-точка).
Тавачҷуҳ додан не, дурусташ

- тавачҷуҳ кардан ё тавачҷуҳ
ихтисос додан.
Ҳарачу мараҷ ё харҷу марҷ
не, дурусташ - ҳарҷу марҷ.
Хатчадор не, дурусташ - хад-
шадор ё халалпазир, осебпазир.
Ҳазина не, дурусташ - ҳа-
зина.
Хаддалимкон не, дурусташ -
ҳатталимкон ё ба ҳадди имкон,

ба қадри имкон.
Хатой, хатогӣ не, дурусташ
- хато.
Ризоият не, дурусташ - ри-
зоят.
Амалиёти ҷарроҳӣ не, дурус-
таш - амали ҷарроҳӣ.
Шахсияти юридикӣ не, дурус-
таш - шахси ҳуқуқӣ

ИФТИХОРИ
АЛЕКСАНДР ПУШКИН

Дар забони русӣ қисми зиёди калимаҳое, ки бо
ҳарфи «ф» оғоз мешаванд, иқтибосианд. Шоири бузур-
ги рус Александр Сергеевич Пушкин аз он ифтихор
дошт, ки дар асараш «Қиссаи шоҳ Султон» бо ин ҳарф
ҳамагӣ як калима (флот)-ро ба кор бурдааст.

Таҳияи К. АТО

АНЪАНАИ АРУСИИ
қабилаи Инӣ

Дар қабилаи Инии Гвинея одате ҳаст, ки домод бояд
калонгарин ангушти дасташ (нарангушт)-ро бурида, ба
аруси зебояш пешкаш намояд, ҳатман бо табар ва ё
асбоби хеле тезбуранда. Ин нишонаи ишқу муҳаббатро
нисбат ба зан баён мекунад.

Дасторхони шомӣ навхонадорон бояд аз хукҳои
бирёншуда оро дода шавад ва хешовандони домод шохи
хукҳои ёбиоро ба бинии домод ва арус овезон мекунад.

Дар сурати вафоти шавҳар зан бояд бо нишони
садоқат ба шавҳари худ ангуштнашро бурад ва ан-
гуштҳоро бо шавҳар якҷо дафн кунад.

Таҳияи Н. РАҲМОН

ОБУНА – 2023

“Шуғл ва муҳоҷират” - оинаи кор, муҳоҷират ва шуғли аҳоли

Суратҳисоби дохилӣ: С/Ҳ 20202972740003103000, К/Ҳ 20402972316264,
КИБ 350101626, РМА 040003282. КВД «Рӯзномаи «Шуғл ва муҳоҷират».

Филиали №03 Амонатбанк дар ноҳияи Синои ш. Душанбе.
Арзиши солонии як нусха – 150 сомони аз тариқи суратҳисоби нашрия.

Муассис:
Вазорати меҳнат,
муҳоҷират ва
шуғли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҳайати мушовара:

Ҳасанзода Гулнора Кенча,
вазири меҳнат, муҳоҷират ва шуғли
аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Давлатзода Қиёмиддин,
муовини вазири меҳнат, муҳоҷират ва
шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Нодирӣ Шаҳноза Анвар,
муовини вазири меҳнат, муҳоҷират
ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии
Тоҷикистон

Ализода Алишер Ҳиматуло,
муовини вазири меҳнат, муҳоҷират
ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии
Тоҷикистон

Маҳмадзода Сафаралӣ Маҳмад,
сардори Хадамоти назорати
давлатӣ дар соҳаи меҳнат,
муҳоҷират ва шуғли аҳоли

Нодирзода Иматшо,
сардори Хадамоти муҳоҷират

Ашуралӣзода Абдураҳмон Ашуралӣ,
директори Агентии меҳнат
ва шуғли аҳоли

Директори КВД
«Рӯзномаи «Шуғл ва муҳоҷират»
Фаррух Файзуллоев

Сармуҳаррир
С. Ёрмаҳмадзода

Тарроҳ
Абдурозиқ Абунасрода

Андеша ва ақидаҳои нашршудаи
шахсии муаллифон дар
мақолоту гузоришҳо ақидаи
расмӣи Ҳайати мушовараи вазорат
маҳсуб намешавад.

Дурустии асноду далели
мақолаҳо ба уҳдаи муаллифон аст.
Идора бо муаллифон муқотиба
намекунад, дастхатҳоро
бар намегардонад.

Дар нашриёти ҚДММ
«Фасл-4»
чош мешавад

Рӯзнома дар Вазорати фарҳанги
Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти рақами
240/P3 – 97 аз 16 март соли 2021
номнавис шудааст.

Нишонӣ:
шаҳри Душанбе, кӯчаи Алишер
Навоӣ, 5/2, Вазорати меҳнат,
муҳоҷират ва шуғли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

тел: 2503243

Обуна ба рӯзнома тамоми
сол идома дорад ва дар
ҳамаи нуқтаҳои алоқа қабул
карда мешавад.
Индекс 68959

Почтаи электронии мо-
Brohnamo@mail.ru